

Het Straatnamen-abc

Leeuwendaalder

Tussen Florijn en Dukaat

Hollandse leeuwendaalder uit 1585

De leeuwendaalder is een grote zilveren munt die voor het eerst geslagen wordt door de opstandige provincies in de Nederlanden in 1575, met een afbeelding van de Hollandse leeuw.

De munt te Dordrecht, van het gewest Holland, is de eerste die de leeuwendaalder slaat. Het gewicht bedraagt 27,68 gram bij een zilvergehalte van 75 %. De Hollandse daalder is de tegenhanger van de wat zwaardere Philipsdaalder die sinds 1557 wordt geslagen door de Spaanse overheid in de Nederlanden. Hij wordt ingevoerd met een resolutie van 25 augustus 1575. Het portret van koning Philips II ontbreekt, evenals diens wapen en zijn lijfspreuk. In plaats daarvan staat er op de voorzijde een ridder ten halve met het wapenschild van de provincie in de hand, met het opschrift MO NO ARG ORD HOL, Moneta Nova Argentea Ordinum Hollandiae, een Latijnse zin die betekent: 'Nieuwe zilveren munt van de Staten van Holland'. Deze zin wordt onderbroken door het jaartal. Op de keerzijde staat een Hollandse leeuw in een randschrift met de spreuk CONFIDENS DNO NON MOVETUR, Confidens Domino non movetur ofwel 'Wie op God vertrouwt is standvastig'.

De munt heeft een koers van 32 stuivers, drie stuivers boven de intrinsieke waarde van het zilver. Het verschil, dat in de staatskas vloeit, wordt beschouwd als een belasting ten bate van de oorlogvoering. De leeuwendaalder wordt al meteen in grote hoeveelheden geslagen. Als materiaal worden oudere zilveren munten gebruikt. De meeste gewesten en steden gaan eigen leeuwendaalders slaan. Deze zijn te onderscheiden aan het wapenschild bij de ridder op de voorzijde.

Bij de munthervorming van 1606 wordt de

leeuwendaalder geaccepteerd als een van de 'generaliteitsmunten'. De waarde stijgt naar 38 stuivers, en in 1659 wordt de koers op 42 stuivers gebracht. In de zeventiende eeuw wordt hij vooral gebruikt in de overzeese handel, speciaal in de Levant. De aanmaak van leeuwendaalders wordt gestaakt in 1713.

Bron: Vrije encyclopedie

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel